

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

10 37
Григор

ДОКЛАД

Относно: Изслушване на предложените кандидати - **Маргарита Николаева Николова** и **Силвия Русанова Къдрева** - за заместник-председатели на Сметната палата, и **Даниела Петрова Въткова-Милушева** и **Росина Иванова Чолеева-Киркова** – за членове на Сметната палата

На открито заседание, проведено на 3 април 2025 г. и излъчено в реално време в интернет страницата на Народното събрание, Комисията по бюджет и финанси проведе изслушване на предложените кандидати за заместник-председатели и членове на Сметната палата по реда на раздел IV от приетите Процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидати за двама заместник-председатели и двама членове на Сметната палата, представяне и публично оповестяване на документите и изслушването на кандидатите в Комисията по бюджет и финанси, както и процедурата за избор от Народното събрание (ДВ, бр. 14 от 18.2.2025 г.), наричани по-нататък „процедурни правила”.

Изискванията за оповестяване на документите са спазени съгласно процедурните правила.

С писмо № КИ-К-25-2993/ 24.02.2025 г., Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия информира Комисията по бюджет и финанси, че при извършената от нейна страна проверка, на основание разпоредбите на чл. 25 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (Закона), **не са открити към настоящия момент документи, удостоверяващи принадлежността на Маргарита Николаева Николова, Силвия Русанова Къдрева и Даниела Петрова Въткова-Милушева, към органите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.** Съгласно чл. 26, ал. 4 от Закона, лицата родени след 16.07.1973 г. не подлежат на проверка и в тази връзка такава не е извършена на Росина Иванова Чолеева-Киркова.

Кандидатурите бяха представени от председателя на Сметната палата г-н Димитър Главчев последователно по азбучен ред на собствените им имена.

Маргарита Николаева Николова притежава две магистърски степени - по „Компютърни системи и управление" от Висш Технически Университет и по „Счетоводство и контрол" от Университета за национално и световно стопанство. Тя има повече от 40 години професионален опит в сферата на финансите, счетоводството и публичния контрол, като е заемала редица ръководни позиции, сред които заместник-председател на Комисията по бюджет и финанси, Комисията по труда и социалната политика и Комисията по икономическа политика и туризъм в 42-то и 44-то Народно събрание. В периода от 2011 г. до 2014 г. е била член на Консултативния съвет на Сметната палата, където активно е участвала в изготвянето на становища по ключови одитни доклади и бюджетни въпроси. Г-жа Николова е била финансов директор в Министерството на младежта и спорта от 2001 г. до 2005 г., в Министерството на труда и социалната политика от 2007 г. до 2009 г., в Министерството на регионалното

развитие и благоустройството от 2009 г. до 2010 г. и в Българската национална телевизия от 2010 г. до настоящия момент. В рамките на своята професионална кариера, Маргарита Николова е показвала висока степен на компетентност в анализирането и контрола на публичните разходи, разработването на бюджетни политики и прилагането на добри практики в сферата на външния одит. Нейната работа е неразривно свързана с изграждането на ефективни механизми за отчетност, прозрачност и добро управление в публичния сектор. В заключение, г-н Главчев сподели, че образователният и професионален опит на кандидата са в пълно съответствие с изискванията за заемане на длъжността, като същевременно осигуряват стратегическа визия и експертен подход в развитието на Сметната палата.

Силвия Русанова Къдрева има дългогодишен опит в Сметната палата. Тя работи в системата от 1999 г., като през този период активно подпомага одитната дейност чрез изготвяне на тематични справки и анализи, свързани с одитираните обекти, участва в процеса на полагане на основите за изготвяне на първите одитни доклади, одитни становища, прилагането на одитните стандарти, изготвянето на Наръчника на одитора и други. От 2006 г. е привлечена като експерт в новосъздадения Публичен регистър за деклариране на имуществото и доходите на лицата, заемащи висши държавни и други длъжности към председателя на Сметната палата, от 2014 г. е директор на Публичния регистър, а след приемането на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, работи в Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. През 2018 г. г-жа Къдрева е избрана от Народното събрание за член на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество с дейност в същата област. Г-жа Къдрева притежава международен опит по системата на деклариране и механизма на одит или проверка на имуществените декларации, както и по други теми в областта на прозрачността, превенцията, противодействието на корупцията и предотвратяването и разкриването на конфликта на интереси. Доказано признат е приноса ѝ в редица авторски разработки, международни публикации, лекторски участия в международни конференции, работни срещи и семинари, организирани от Европейската комисия, Световната банка, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Даниела Петрова Въткова-Милушева е номинация за кандидат за член на Сметната палата от Института на дипломираните експерт – счетоводители (ИДЕС). Тя има професионален и академичен трудов стаж, изцяло в сферата на контрола. Първоначално и непосредствено след завършване на висше образование, тя работи в продължение на пет години в Държавен финансов контрол - гр. Видин. В периода 1988-1990 г. е докторант към катедра „Финансов контрол“ при УНСС, след което от 1990 г. и до настоящия момент работи като преподавател в същата катедра. Има придобити следните научни степени и звания - 2005 г. - научна степен „Доктор“, а през 2008 г. - научно звание „Доцент“. Г-жа Милушева е заемала редица изборни длъжности в УНСС - научен секретар на катедра "Финансов контрол" (1999-2017 г.); заместник-ръководител на катедра - (2017-2020 г.); заместник-председател на Общото събрание на Финансово-счетоводен факултет и ръководител на катедра "Финансов контрол" - (2020-2024 г.). Г-жа Милушева е реализирала над 35 публикации в областта на одита и счетоводството, в това число учебник „Одит в публичния сектор“. През 1993 г. придобива званието „дипломиран експерт-счетоводител“, като оттогава, до момента упражнява професията регистриран одитор. Заемала е различни изборни длъжности в професионалната организация, била е член на Комисията за оценка на качеството на одитите към Сметната палата, а по-късно и на Експертната група към Консултативния съвет на Сметната палата, член на Редакцияната колегия на списание ИДЕС,

председател на Изпитната комисия по Независим финансов одит за придобиване на правоспособност „дипломиран експерт-счетоводител“. Г-н Главчев изтъкна, че в областта на финансовия одит, одита на изпълнението, одита за съответствие и специфичните одити, осъществявани от Сметната палата, кандидатът притежава безспорни компетенции.

Росина Иванова Чолеева-Киркова е номинация за кандидат за член на Сметната палата от Института на Вътрешните одитори в България. Тя е утвърден професионалист в областта на вътрешния одит и контрола на информационните системи в България. Професионалният ѝ път започва в Агенция за държавен вътрешен финансов контрол. Впоследствие работи като вътрешен одитор в SGS, Easy Asset Management и Сметната палата. Има стажове в Европейска служба за борба с измамите (OLAF) и отдела за хуманитарна помощ на Европейската комисия -DG ECHO - Humanitarian AID. Тя заема позицията на ръководител на звеното за вътрешен одит на Сметната палата на Република България от януари 2017 година. Била е президент на българския филиал на Асоциация за одит и контрол на информационни системи (ISACA) от юли 2022 г. до октомври 2024 г., а в момента е част от борда на същата организация. Участва в развитието на ISACA Sofia на международно ниво. Г-жа Киркова е завършила магистър по „Финанси и банково дело“ към Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и бакалавър по „Икономика“ към същия университет. Притежава също така редица специализирани, международно-признати сертификати Certified Internal Auditor (CIA) - сертифициран вътрешен одитор и Certified Government Auditing Professional (COAP)-сертифициран професионалист в областта на публичния сектор на Международния институт на вътрешните одитори , както и Certified Information Systems Auditor (CISA) - сертифициран одитор на информационните системи от ISACA. Международнопризнатите сертификати са доказателство за нейните професионални качества, а богатият ѝ опит в различни сектори, както и във видове одити, е предпоставка за добавяне на принос към дейността на Сметната палата. Нейният пряк достъп до съвременните и международни експерти в областта на ИТ одита и сигурността би могъл да допринесе за надграждането на одитните техники в Сметната палата.

В заключение, председателят на Сметната палата г-н Димитър Главчев подчерта, че предложените кандидатури на **Маргарита Николаева Николова** и **Силвия Русанова Къдрева** - за заместник-председатели на Сметната палата, и на **Даниела Петрова Въткова-Милушева** и **Росина Иванова Чолеева-Киркова** – за членове на Сметната палата притежават необходимото образование, професионален опит и безупречна публична репутация за заемане на съответните длъжности.

След представяне на кандидатурите се премина към представяне на концепциите на кандидатите за дейността на Сметната палата.

В началото на **своята концепция**, г-жа **Маргарита Николаева Николова** подчерта, че ролята на заместник-председател на Сметната палата е ключова в реализирането на стратегическите приоритети на Сметната палата. Именно, стратегията цели устойчивото развитие на Сметната палата чрез оптимално използване на ресурсите, повишаване на отчетността, законосъобразността и ефективното управление на публичните средства. Основни принципи са независимостта, професионалната компетентност и усъвършенстване на одитните процеси. Основните ѝ приоритети и мерки за изпълнение, в случай, че бъде избрана за заместник-председател на Сметната палата ще бъдат:

Приоритет 1 - Повишаване на ефективността на одитната дейност, чрез оптимизация на процесите чрез базирани на риска подходи, внедряване на нови методологии за оценка на публичните разходи. разширяване на използването на

специализирания софтуер ПЕНТАНА за документиране и контрол, надграждане на системата за управление на качеството на одитната дейност и последващ контрол върху изпълнението на препоръките от одитите.

Приоритет 2 - Укрепване на независимостта и прозрачността, чрез засилване на отчетността чрез публичност на докладите и анализите, разширяване на прозрачността чрез интерактивни визуализации и анализи, провеждане на редовни обществени обсъждания и подобряване на комуникационната стратегия, включително обновяване на интернет страницата и разширено медийно присъствие.

Приоритет 3 - Развитие на човешкия капитал. В тази сфера на дейност, г-жа Николова има намерение да въведе задължителни програми за обучение и сертифициране на одиторите, както и да усъвършенства мотивационните механизми и кариерното развитие на персонала, да подобри условията на труд и вътрешната комуникация, а също и да използва специализиран софтуер за планиране на натовареността на одиторите.

Приоритет 4 - Международно сътрудничество, със стремеж за засилване на партньорствата с Европейската сметна палата и международните организации, участие в проекти за усвояване на най-добрите практики и развитие на сътрудничеството с университети и научни институции.

Като важен фокус от концепцията за развитието на Сметната палата, г-жа Силвия Русанова Къдрева посочи устойчивото развитие на човешкия капацитет. Способността на институцията да извършва висококачествени и ефективни одити в значителна степен зависи от компетентността и качествата на одиторите. От съществено значение за гарантирането на качество и адекватен краен резултат е във функция от усилията за повишаване на компетентността им, както и начинът по който те биват наемани на работа, развиват се посредством осигуряване на специализирани пътеки за професионално развитие и оценявани. Използването и надграждането на модерни инструменти и технологии, включително наемане на работа на професионалисти с опит в областта на науката за данни, финансите и други свързани области позволява на Сметната палата да увеличи разнообразието си от вътрешни експертни познания. В този смисъл, г-жа Къдрева изтъкна, че **е важно да се оптимизира използването на наличните ресурси, като се зададе ясна политика за приоритизиране**, за да се съсредоточат усилията върху изготвянето на качествени одитни доклади, отговарящи на международните одитни стандарти, включително въвеждането и прилагането на система за управление на качеството, така че да се осигури разумна увереност, че палатата извършва своите одити с високо качество.

За развитието и модернизирването на институцията Сметна палата **от съществена важност е засилването на сътрудничеството с международните одитни институции и антикорупционните органи.** Международното сътрудничество между Върховните одитни институции, ангажираността с утвърдени организации като INTOSAI, въпреки че вече съществуват, могат да бъдат допълнително подобрени. Това би позволило на Сметната палата да играе роля на активен участник при провеждането на международни форуми, съвместни одити, посветени на обмяната на опит, умения, знания и информация, което да послужи за **надграждане на капацитета на одитния състав** на палатата. Тук е уместено например въвеждането на следните иновативни подходи чрез: одити в областта на информационните технологии и одити, насочени към почтеността и борбата с корупцията

На трето място, бързото развитие на информационните технологии поставя Сметната палата пред нови рискове, които налагат **използването на подходящи одитни техники при изпълнението на одитните задачи.** Ефективно споделяне на

иновативни знания ще подобрят ИТ потенциала на одиторите, включително одита в областта, свързана с информационните технологии. По този начин институцията ще осигури адаптиране към променящата се одитна среда, включително ще повиши капацитета върху уменията за одит на информационните технологии и въвеждането на иновативни практики, които да допринесат за ефективността на свързаните с информационните технологии одити. Използването на информационните и комуникационни технологии от одитната институция ще служи за подобряване на качеството и въздействието на одитите като цяло. В допълнение към антикорупционния ефект от одитната дейност, Сметната палата може да **разглежда управлението на етиката, почтеността и борбата с корупцията като важна тема за одита**. При такъв подход одитът може да оцени съответствието на организацията с въведените показатели за етични стандарти. Могат да се извършват междусекторен анализ и оценки в области, които са силно чувствителни към корупционни рискове, като например обществените поръчки, особено при извънредни ситуации. Интегрирането на външния одит и методологиите за управление на риска от корупция, прилагани от антикорупционните органи би могъл да бъде един по-ефективен начин, който да допринесе за борба с корупцията. Част от примерите в тази насока могат са - използването на констатациите от външния одит за информиране и предприемане на действия в процесите за управление на риска; и одитният доклад, като източник на информация за антикорупционната комисия.

В заключение, г-жа Къдрева наблегна, че Сметната палата трябва да се стреми да гарантира, че нейната работа отговаря на най-високите стандарти, които се очаква да осигурят отчетност и прозрачност. Това включва развиване на съществуващи и придобиване на нови умения и знания, последователни и иновативни начини на работа и адресиране на пропуски и слабости, като тя счита, че всички те ще спомогнат да се направи палатата по-ефективна и по-ефикасна.

Даниела Петрова Въткова-Милушева изтъкна, че Сметната палата функционира като ключова заинтересована страна за Парламента и активно подкрепя ролята му в това да държи изпълнителната власт отговорна за действията си. В своето изложение, тя наблегна на това, че Сметната палата трябва да се стреми към подобряване на предоставянето на обществени услуги в контекста на концепцията за стойност на парите, насърчаване на финансовата предпазливост и насърчаване на култура на подотчетност и прозрачност в публичния сектор. За да се гарантират тези резултати е необходимо качество и надеждност на нейната работа, като фокусните области включват устойчивост на околната среда, цифрова трансформация и технологии, киберсигурност и защита на данните и инфраструктурни проекти, здравеопазване, земеделие. Основната задача, която стои е подобряването на процеса на одит, включително прилагане на съвременни технологични разработки, като например анализ на данни в одита, облачни технологии, изкуствен интелект. Г-жа Даниела Милушева заяви, че като всяка друга организация Сметната палата също е изложена на рискове, а именно - стратегически рискове, свързани с изпълнението на мисията и стратегическите цели и оперативни рискове, свързани с потенциални слабости в организационната структура, системите и процесите. Това, което счита че би могла да реализира в случай, че бъде избрана за член на Сметната палата в посока подобрене на работата ѝ е - **прилагане в по-голяма степен на подход, базиран на риска**, в т.ч. задължителното включване на общини с бюджет над 10 млн. лв., което би стеснило приложното поле на рисково-базирания подход; **по-голяма гъвкавост в планирането и разработване на ситуационни сценарии на план** (напр. в период на непрекъснати избори), което в условия на ограничени ресурси е невъзможно без осигуряване на фонд работно време за извънредни одити; **насочване на докладването**

само към установени при одитите съществени пропуски с прецизиране на методологията за установяване на същественост по стойност и характер; инициране на действия, в т.ч. промяна в нормативната уредба, касаеща отчетността в публичния сектор и въвеждане на международни счетоводни стандарти за публични сектор; фокус върху области на публични разходи с най-висок риск и такъв върху качеството на одита в светлината на МСУК 1 и МСУК 2; превръщане на Сметната палата в конкурентноспособен работодател и повишаване на административния капацитет (сертифициране на одиторите), сътрудничество и ефективна комуникация със заинтересованите страни като други надзорни органи (споделяне на информация), одитираните, професионални организации (ИДЕС и Института на вътрешните одитори в България), академичните институции, неправителствени организации и обществеността.

Г-жа Росина Иванова Чолеева-Киркова изрази готовност да вложи всички усилия, които ѝ предоставя законът, за да съдейства при надграждането на Сметната палата като още по-модерна и с високо обществено доверие институция, която същевременно защитава обществения интерес и изпълнява своите задължения с висока степен на обективност и безпристрастност. Тя изрази увереност, че само със съвместни усилия на целия екип и състав на Сметната палата ще реализират тези цели. От друга страна, Сметната палата играе ключова роля за демократичната система на страната, като основен гарантиращ фактор за отчетността, доброто управление и интегритета. Тези основни принципи са задължителни условия за стабилността на демократичното управление и за осигуряване на доверие в публичните институции. За да бъде успешна в своите функции, Сметната палата трябва да бъде не само гаранция за почтеност и професионализъм, но и институция, която непрекъснато се адаптира към новите предизвикателства и изисквания на съвременното общество и динамичния свят. Концепцията на г-жа Чолеева се основава на **три стратегически приоритета**, които ще подсилят и модернизират Сметната палата: човешки капитал, иновации и ефективност. Тези три стълба ще подкрепят успешното развитие на институцията и ще я направят съвременна и конкурентноспособна, съобразена с международните стандарти и добрите практики

1. Човешки капитал - Тя акцентира на важността на човешкия капитал за ефективността на одитните дейности, като посочи, че одитът е динамична и бързо развиваща се област, която изисква постоянно обновяване на знанията и уменията. Подкрепата за професионално обучение и сертифициране на одиторите е приоритет, като г-жа Чолеева подчертава, че това трябва да включва както класическите одитни квалификации, така и специфични умения, свързани с новите технологии и цифровизацията. Усъвършенстването на служителите би включвало не само обучение по технически умения, но и развитие на лидерски качества, които ще помогнат на одиторите да бъдат не само технически компетентни, но и ефективни в лидерски роли, с висока мотивация и комуникационни способности.

2. Иновации и дигитализация – За да продължи да бъде ефективна, Сметната палата трябва да внедрява нови технологии и иновации. Дигитализацията на процесите е не само необходимост, но и възможност за създаване на по-ефективни и прозрачни механизми за одит. Технологиите, като изкуствен интелект и автоматизация, предоставят значителен потенциал за подобряване на одитните процеси, като увеличават тяхната ефективност и точност. Дигитализацията ще помогне за по-задълбочени и бързи проверки на публичните разходи, като същевременно ще повиши прозрачността на процесите и намали възможността за грешки. Целта е Сметната палата не само да бъде адаптивна към технологичните промени, но и да стане лидер в

внедряването на нови технологични решения в областта на одита, което ще я постави в челните редици на иновациите в публичния сектор.

3. Ефективност и взаимодействие - Една успешна Сметна палата трябва да бъде част от глобалната мрежа за финансово управление и отчетност. Активното участие в международни и европейски инициативи и сътрудничество с други одитни институции е съществено за обмяната на знания и добри практики, които могат да се приложат. Оптимизирането на взаимодействието между вътрешния и външния одит ще увеличи ефективността и обхвата на контрола върху публичните разходи и дейности. Също така, активно участие в международни инициативи и обучения ще предостави възможност за усъвършенстване на капацитета на одиторите в Сметната палата и ще гарантира по-висока надеждност и точност на одитните резултати.

В заключение, г-жа Чолеева сподели, че възможността да бъде част от процеса на модернизация на Сметната палата е голямо и отговорно предизвикателство. Тя се ангажира да положи всички усилия, за да укрепи обективността, доверието, конструктивността и ефективността на институцията, като я направи модел за прозрачност и отчетност. Чрез внедряване на новите технологии и иновации, Сметната палата ще продължи да следва международните стандарти и ще бъде пионер в модернизацията на одитните практики в България, защото Сметната палата играе важна роля в гарантирането на финансовата стабилност и общественото доверие.

По време на обсъждането кандидатите за заместник-председатели и членове на Сметната палата отговориха компетентно и изчерпателно на всички поставени въпроси от лицата по чл. 89, ал. 4 от ПОДНС и от народните представители.

Комисията по бюджет и финанси прие, че всички кандидати отговарят на законовите изисквания за заемане на съответните длъжности в Сметната палата. Натрупаният експертен, административен и управленски опит от предложените кандидати, както и придобитите от тях квалификации и безупречна репутация са положителни предпоставки за осъществяването на дейността на Сметната палата.

Въз основа на проведеното изслушване, Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да разгледа и гласува предложените кандидатури на Маргарита Николаева Николова и Силвия Русанова Къдрева - за заместник-председатели на Сметната палата, и на Даниела Петрова Въткова-Милушева и Росина Иванова Чолеева-Киркова - за членове на Сметната палата по реда на раздел V от процедурните правила, за което прилага към настоящия доклад проект на решение за всеки един кандидат за съответната длъжност.

**ДЕЛЯН ДОБРЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ**

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

РЕШЕНИЕ

за избиране на заместник-председател на Сметната палата

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12 и чл. 14 от Закона за Сметната палата

РЕШИ:

1. Избира **Маргарита Николаева Николова** за заместник-председател на Сметната палата за срок 7 години.
2. Решението влиза в сила от приемането му.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

Р Е Ш Е Н И Е

за избиране на заместник-председател на Сметната палата

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12 и чл. 14 от Закона за Сметната палата

Р Е Ш И:

1. Избира **Силвия Русанова Къдрева** за заместник-председател на Сметната палата за срок 7 години.
2. Решението влиза в сила от приемането му.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

РЕШЕНИЕ

за избиране на член на Сметната палата

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12 и чл. 15 от Закона за Сметната палата

РЕШИ:

1. Избира **Даниела Петрова Въткова-Милушева** за член на Сметната палата за срок 7 години.
2. Решението влиза в сила от приемането му.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

РЕШЕНИЕ

за избиране на член на Сметната палата

Народното събрание на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 12 и чл. 15 от Закона за Сметната палата

РЕШИ:

1. Избира **Росина Иванова Чолеева-Киркова** за член на Сметната палата за срок 7 години.
2. Решението влиза в сила от приемането му.